

krwawymi ofiarami żołnierze wszystkich Brygad wyrwali nienawistnym losom to, czegośmy nie mieli jeszcze, wychodząc na wojnę — honor żołnierza polskiego, którego bitność i wewnętrzna dyscyplina nie podlega już nigdzie żadnej wątpliwości.

Dopóki stoję na waszym czele, będę bronił do upadłego, nie cofając się przed żadną ofiarą, tego, co jest naszą własnością i co oddać musimy w całości nienaruszonej naszym następcom — naszego honoru żołnierza polskiego. Tego też od was, żołnierze, z całą surowością wymagam. Czy w ogniu na polu bitwy, czy w obcowaniu z otoczeniem, oficer i żołnierz ma się zachowywać tak, by w niczym na szwank nie narazić honoru munduru, który nosi, honoru sztandaru, który nas skupia. Ofiary krwawe czy bezkrwawe, gdy trzeba, muszą być w tym celu złożone. Dwa lata minęły! Losy ojczyzny naszej ważą się jeszcze. Niech mi wolno będzie wam i sobie życzyć, by rozkaz mój następny w naszą rocznicę był odczytany wolnemu polskiemu żołnierzowi na wolnej polskiej ziemi.

Rozkaz ten odczytać w kompaniach, szwadronach, bateriach i zakładach oddziału.

J. Piłsudski.

USTANOWIENIE ODZNAKI «ZA WIERNĄ SŁUŻBĘ»

Odznaka «Za Wierną Służbę» ustanowiona w Dubniakach w dn. 6. VIII. 1916 r., projektowana przez Wojciecha Jastrzębowskiego, przedstawia czteroramienny, żelazny krzyż w kole z inicjałami: J. P. i 1. Br.

6 sierpnia 1916.

Niniejszym ustanawiam odznakę I Brygady «Za Wierną Służbę».

I. Prawo do noszenia odznaki mają:

a) wszyscy oficerowie i żołnierze, którzy nie mniej, niż rok, pracowali nienagannie na froncie w szeregach I Brygady, nie wyłączając taborów i zakładów, obsługujących I Brygadę;

b) wszyscy oficerowie i żołnierze z organizacji strzeleckich w Królestwie, którzy byli tam w szeregach podczas okupacji rosyjskiej, bez względu na to, czy potem weszli w skład I Brygady, czy nie, oraz były biuro wywiadowcze I Brygady;

c) oficerowie i żołnierze, którzy byli w I Brygadzie mniej, niż rok, lecz dalszą służbę pełnili nienagannie w innych

jednostkach wojsk polskich, o ile sami sobie tego życzą i otrzymają na to pozwolenie swych komendantów.

II. O nienagannosci służby decydują w swym zakresie:

1) Szef sztabu, 2) komendanci pułków, 3) komendant kompanii saperów, 4) komendant pułku artylerii, 5) odpowiednie szarże w innych jednostkach poza I Brygadą.

W wypadkach wątpliwych odnosić się do mnie.

III. Odznakę nosić na lewej stronie munduru pod kieszenią boczną.

J. Piłsudski.

LIST DO PREZESA NACZELNEGO KOMITETU NARODOWEGO WŁADYSŁAWA LEOPOLDA JAWORSKIEGO

List Józefa Piłsudskiego z dnia 6. X. 1916 r. stanowił odpowiedź na list Władysława Leopolda Jaworskiego, napisany do Piłsudskiego dnia poprzedniego. W liście tym Wł. L. Jaworski, donosząc o głębokim zaniepokojeniu, jaki w wojsku i społeczeństwie wywołała dymisja Piłsudskiego, pisze: «Kto tak, jak ja, miał sposobność przez przeszło dwa lata poznać Twój umysł i duszę, może śmiało zwrócić się do Ciebie, Panie Brygadierze, abys przemówił, i autorytetem, który zdobyłeś, podniósł serca. Mówiłeś mi, Panie Brygadierze, że celem Twoim było doprowadzenie do tego, aby w tej wojnie choć częściowo rozwiązana została kwestia polska. Cel ten, jak dotychczas rzeczy stoją, będzie spełniony, a wskutek tego dzieło Twoje będzie owocne. Próżną jest rzeczą przewidywać obecnie już, przed końcem wojny, konstrukcję i rozmiary państwa, które chcemy wskrzesić, ale wydaje się dzisiaj, po dwuletnich, najstraszniejszych bojach, pewnym, że uzyskamy własne ognisko, przy którym myśleć i pracować będziemy mogli nad rozwojem. Legiony będą więc mogły być dumne i szczęśliwe. Uwolnienie spod jarzma rosyjskiego, zjawienie się na karcie Europy znowu państwa polskiego, choćby nie były przez to spełnione zupełnie nasze ideały, będzie postępem, za zdobycie którego warto było dać krew i życie. Powiedz to, Panie Brygadierze, Twoim żołnierzom, którzy w Tobie widzą symbol pracy dla niepodległości.

Sprawy tak się potoczyły, że nie mogłeś w szeregach, które wywiodeś w pole, pozostać obecnie. Wojna wywiera wpływ na wszystkie kierunki życia indywidualnego i zbiorowego. Musiałeś się z tymi faktami, które wywołała, liczyć. Ale imię Piłsudskiego będzie nieodłącznym od Legionów i od Wojska Polskiego. Ojczyzna nie może się też pozbawić tej siły, którą Ty masz i dajesz. W moim zakresie działania starałem się zawsze wyjaśnić społeczeństwu, że Twoje imię i Twoja wartość jest własnością ogółu, a nie jego części. Na tym stanowisku trwam nadal, pełen przekonania, że kto,